

РЕШЕНИЕ

№ 325

гр. гр. Добрич, 01.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ДОБРИЧ в публично заседание на дванадесети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Галатея П. ХанджиЕ. МилЕ.

Членове: Диана Г. Дякова
Галина Д. ЖечЕ.

при участието на секретаря Румяна Ив. Р.
като разгледа докладваното от Диана Г. Дякова Въззивно гражданско дело № 20223200500649 по описа за 2022 година

за да се произнесе съобрази следното:

Производството по делото е образувано по реда на глава XX от ГПК въз основа на жалба рег.№ 14083/15.08.2022 год. на Висше училище по мениджмънт „ЕИК /БУЛСТАТ 124140232 „със седалище и адрес на управление гр. В.,ул.“О.** срещу решение № 788/29.07.2022 год. по гр.д.№ 20223230100295/2022 год. на Районен съд Добрич,с което е признато за незаконно уволнението и е отменена като незаконосъобразна Заповед 01/2022 на ректора на учебното заведение за освобождаване от работа на М. Г. Д. „ЕГН ***** от гр. Д., ЖК“Д.*** на основание на чл.58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование поради установено плагиатство в научен труд „Въведение в социалното предприемачество“ и същата е възстановена на длъжността “****“ в катедра „****“, С.Ф. във Висше училище по мениджмънт.

С доводи, че обжалваното решение е необосновано и постановено в отклонение от материалния и процесуалния закон се настоява за отмяната му. Изпратената по пощата на дата 12.08.2022 год. , жалба рег.№ 14083/15.08.2022 год. срещу решението ,обявено на дата 29.07.2022 год. е подадена в срока по чл.259 ал.1 от ГПК ,във връзка с чл. 315 ал.2 от ГПК и чл. 62 ал.2 от ГПК от активно легитимирана страна (работодател) и носител на

правото да предяви въззивна жалба против съдебния акт, предвид разпоредените от последния негативни последици в правната му сфера чрез уважаване на исковите претенции на служител и е процесуално допустима.

Въззиваемата страна М. Г. Д. ,от гр. Д. счита жалбата за неоснователна и настоява да не бъде уважавана, което свое становище е изразила в подаден в срока и по реда на чл.263 ал.1 от ГПК отговор рег.№ 15316/07.09.2022 год.

Становищата на страните ,дали е правилно или не обжалваното решение са основани на всички излагани от тях пред първата инстанция фактически твърдения и правни доводи по повод законосъобразността на извършеното уволнение и независимо дали постановеното решение ,формално удовлетворява една от страните като резултат. Настояват те да бъдат повторно съобразени и обсъдени от въззивния съд в пълния обем на заявяването им .

Спорни между страните са въпросите ,дали са налице елементите от фактическия състав на чл. 58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование – доказано по установения ред плагиатство в научен труд, поради различното им виждане дали печатното издание “Въведение в социалното предприемачество“ е научен труд или учебно помагало , дали е налице плагиатство , в чия компетентност е то да бъде установено и дали в частност тази на Комисията по етика и академично единство ,ако е избрана и действала в състав ,съответен на вътрешните актове на висшето училище, могат ли правомощията ѝ да бъдат изземвани от съда, който без съответната експертиза , да не зачете решението ѝ, лицето подписало заповедта за уволнение,заема ли законно длъжността “ Ректор на ВУМ“. Различни са вижданията на страните по тълкуването и приложението на легални дефиниции и относими разпоредби на Закона за висшето образование ,Закона развитието на академичния състав в Република България в контекста на Указ № 883/24.04.1974 год. за прилагане на Закона за нормативните актове, както и на Директива (ЕС) 2019/1937 по отношение на уволнението , като акт на отмящение на работодателя.

Жалбата е неоснователна въз основа на фактически констатации и правни изводи ,както следва:

Обжалваното решение е постановено в производството по глава XXV от ГПК за разглеждане претенции на служител срещу работодател за

признаване на уволнението му на основании по чл. 58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование за незаконно и неговата отмяна ,както и за възстановяване на предишната работа, черпещи правното си основание в разпоредбите на чл.344 ал.1 т.1 и 2 от КТ.

При данни ,че трудовото правоотношение е било прекратено, считано от датата на връчване на уволнителната заповед - 18.01.2022 год., трудовия спор по смисъла на чл. 357 ал.1 от КТ е заявен с искова молба рег.№ 1744/01.02.2022 год. в срока по чл.358 ал.1 т.2,във връзка с ал.2 т.1 от КТ.

С искова молба рег.№ 1744/01.02.2022 год. законосъобразността на уволнението е оспорена с твърдения и доводи за липсата в кумулативна даденост на всички елементи от фактическия състав на чл. 58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование , а с отговор рег. №4840/22.03.2022 год. е оспорена основателността на заявените искове,поради тяхното наличие, обуславящи законосъобразност на уволнението.

Не е спорно по делото ,че ищцата М. Д.,която е с научна степен “доктор“ е част от академичния състав на ответното висше училище, заемаща по трудов договор № 35/09.07.2018 год. , академична длъжност “***“-така чл.2 от Закона развитието на академичния състав в Република България и чл. 6 ал.3 и чл.48 от Закона за висшето образование.

Издателство на Висше училище по мениджмънт е отпечатаало през 2018 год. произведението “Въведение в социалното предприемачество“ с автор д-р М. Д. (227 стр.) Негов рецензент е проф.д-р Д. К.,чието становище,че “Въведение в социалното предприемачество“ е **учебно помагало** в сферата на обучението по оформяща се нова научна дисциплина е отпечатано на книжната корица.Анотацията на л.2 от книгата гласи,че “Въведение в социалното предприемачество“ е **учебно помагало**,предназначено за студенти и университетски преподаватели ,преподаващи учебната дисциплина Предприемачество,както и ресурс за учители и ученици,които провеждат обучение в средното училище по същия предмет. Съобразно извадка от Националния регистър на издаваните книги в България на Национална библиотека “Св.Св.Кирил и Методий“, жанра на посоченото издание е обозначен като учебно-методична литература, категория –учебник. Като част от библиографската справка е посочена книгата на „Introduction to Social Entrepreneurship“ 2016 на Teresa Chahine

,цитирана 10 пъти и в основния текст.

Производството по установяване на плагиатството е отпочнало по посочен в уволнителната заповед сигнал вх.№ V-00056/08.10.2021 год., подаден от заинтересованото лице Ц.И.П.Г. в качеството ѝ на ръководител на отдел “Проекти и приложни изследвания” към ВУМ и председател на УС на Сдружение “Международен институт по мениджмънт” и ръководител на проект,реализиран с финансовата подкрепа на Програма “Еразъм+“ на Европейската комисия. Посочено е в сигнала, че изложените в него факти са станали известни на подателя му в хода на вътрешна проверка във ВУМ, иницирана от ищцата М. Д. и заявени претенции за авторство на интелектуални продукти,създадени по проекти с участието на ВУМ.

Производството се е развило пред Комисията по етика и академично единство (КЕАЕ) на ВУМ ,броя на членовете на коя и състава ѝ – Председател,зам.председател и членове за мандат 2020-2024 год. са били избрани на проведеното на дата 17.02.2020 год. на Събрание на учредителите и донорите на ВУМ. СУД е решило съставът на КЕАЕ да се състои от пет члена-Председател и 4 члена,като първият задължително е хабилитирано лице ,един от членовете задължително е представител на студентите и докторантите ,един от членовете е представител на администрацията,а останалите членове са хабилитирани лица.Избрани са били :Доц.д-р В.Д.-председател и членове Доц.д-р П.П.,ДоцС.Б.Е., П.К.-представител на администрацията,избрана по предложение на Общото събрание на администрацията на ВУМ и М.Н.-представител на студентите.СУД е приело,че студентът в КЕАЕ участва в заседанията при разглеждане на студентски етични проблеми.На посочената дата СУД е избрало и членовете на Висшия академичен форум (ВАФ) ,сред които съобразно приложения Списък на членовете на ВАФ под №№ 2,4 и 5 са посочени Проф. С.И. ,Проф.М.М. и Проф.В.Б.,които са членове на разширения състав на КЕАЕ ,произнесъл се по случая с плагиатство,извършено от ищцата. На посочената дата СУД е приело и предложените промени в Правилника за устройство и дейността на ВУМ,Правилника за дейността на СУД,Правилника за дейността на КЕАЕ и Етичния кодекс.

Комисията по етика и академично единство (КЕАЕ) към Висшето

училище е провела **неприсъствено** заседание на дата **18.10.2021 год.** с участници :1./Доц.д-р В.Д.-председател;2./Доц.д-р П.П.-член;3./ДоцС.Б.Е.-член;4./ П.К.-член;5./В. Д. –протоколчик. Направена е била преценка ,че представените материали отговарят на изискванията на чл.16 от Правилника за дейността на КЕАЕ и могат да бъдат приети за разглеждане.В изпълнение на чл.15 от Правилника за дейността си е взето решение ,съставът на Комисията да бъде допълнително разширен с привличането на ***а по научно-изследователската дейност;***а по стандарти и връзки с бизнеса и **а на С.Ф..Разширеният състав е включвал: 1./Доц.д-р В.Д.-председател;2./Доц.д-р П.П.-член;3./ДоцС.Б.Е.-член;4./ П.К.,представител на администрацията –член;5./Проф. С.И.- *** по научно-изследователската дейност;6./Проф.М.М.- ** на С.Ф.;7./Проф.В.Б.- *** по стандарти и връзки с бизнеса.Взето е решение в срок до два работни дни,подадените сигнали ,документи и материали да бъдат изпратени по електронна поща до членовете на разширения състав.Комисията по етика и академично единство (КЕАЕ) към Висшето училище е провела заседание на дата **22.12.2021 год.** в посочения по-горе разширен състав –**неприсъствено,като комуникацията между членовете е осъществена по електронна поща и по телефон.**Отразено е в съдържанието на протокола,че по електронна поща на дата 18.12.2021 год. са били изпратени постъпилите сигнали,ведно с приложени към тях документи и материали ,а на 22.12.2021 год. е бил изпратен и проект на решение на КЕАЕ по отношение сигнал,касаещ учебно помагало “Въведение в социалното предприемачество“,със следното съдържание “С мнозинство от 6 гласа “за“ и 1 глас “въздържал се“, Комисията взе решение ,че е налице плагиатство в **учебно помагало “Въведение в социалното предприемачество“**с автор М. Д.. Комисията по етика и академично единство (КЕАЕ) към Висшето училище е провела в посочения по-горе разширен състав заседание на дата **23.12.2021 год.** - **неприсъствено,като комуникацията между членовете е осъществена по електронна поща и по телефон.**Отразено е в съдържанието на протокола,че на 22.12.2021 год. по електронна поща бил изпратен проект на решение на КЕАЕ по сигнал касателно **учебно помагало “Въведение в социалното предприемачество“**.Трима от членовете на комисията изказали становище,че е налице плагиатство в разглежданото учебно помагало.На 23.12.2021 год. останалите членове на комисията : доц.д-р П.П. и доцС.Б.Е. изказали своите

становище-съответно “за” наличие на плагиатство и “въздържал се“. След като били събрани становища от всички членове на Комисията се пристъпило към гласуване. С мнозинство от 6 гласа “за” и 1 глас “въздържал се“, Комисията е взела решение, **че е налице плагиатство в учебно помагало “Въведение в социалното предприемачество“ с автор М. Д.** Посочено е, че същото е обжалваемо .

Протоколите от заседанията на КЕАЕ са приложени на хартиен носител и носят подписите на председателя ѝ и на протоколчика В. Д.. Проекта за решение на КЕАЕ и решението на КЕАЕ не са възпроизведени в цялост като част от съдържанието на протоколите от заседанията ѝ (какво постановява комисията и въз основа на какви мотиви). Решението на КЕАЕ, че е налице плагиатство в учебно помагало “Въведение в социалното предприемачество“ с автор М. Д., ведно с мотивите му е приложено на хартиен носител, носи дата 23.12.2021 год. и подписите на всички членове на комисията. Връчено е на ищцата на датата, на което е било взето. В протокола от съдебното заседание, проведено на дата 31.04.2022 год. по повод твърденията на ищцата, че на тази дата членовете на комисията са пребивавали в три различни населени места – С., В. и Д., представителя на ВУМ е твърдял, че заседанието е било проведено онлайн.

В съдържанието му е отразено, че поради различните езици, на които са написани изследваните материали, не са били прилагани автоматизирани средства за установяване на плагиатство или заимстване на чужда интелектуална собственост от автора, а изследваните авторски произведения са сравнявани смислово и структурно, а също така и по отношение на правилата за цитиране, които са общоприети в академичната общност. Анализът е включвал изследване за наличие на директно копиране на текст, наличие на перифразирание включително и чрез превод, неправилно цитиране, неправилно използване на кавички при заимстване на съдържание от външен източник, използване на идеи, които не са общоизвестни без указване на оригиналния източник. Направени са констатации, че книгата „Introduction to Social Entrepreneurship“ 2016 на Teresa Chahine е включена в библиографската справка на учебното помагало. Налице било съвпадение в заглавията на двата труда, сходно било съдържанието, както и проблеми са били намерени по отношения преводи и цитирания на л.5 от учебното помагало при сравнение със стр.2 от чуждото произведение, на стр. 181,182,183

от учебното помагало при сравнение със стр.197 от чуждото произведение; на стр.184,185 от учебното помагало при сравнение със стр.198,199 от чуждото произведение,на стр.191 от учебното помагало при сравнение със стр.201 от чуждото произведение.В решението се посочват според комисията и други примери на плагиатство от други източници,но то не е въведено като част от уволнителната заповед .Направен е извод,че неправилното използване на чужди източници при написването на авторски научни трудове се третираше като много сериозно нарушение на академичните правила ,независимо дали е съзнателно или резултат на непознаване на правилата за цитиране и позоваване на източниците.Критично голям бил обема от авторски текст,при написването на който не са спазени правилата за цитиране и не са посочени коректно оригиналните източници. Решението било изготвено във връзка с правилата за етично поведение на служителите във ВУМ, материализирани в Етичния кодекс за академично единство и в резултат на постъпил сигнал до КАЕ и по силата на Правилника за дейността на КЕАЕ се предоставя на административното ръководство на ВУМ за преценка на по –нататъшните му действия във връзка с случая.

На дата **13.01.2022 год.** е било проведено заседание на Събранието на учредителите и донорите (СУД) на Висше училище по мениджмънт ,на което е взето решение ,че процедурата по издаване на решение на КЕАЕ от 23.12.2021 год. е законосъобразна,проведена е в пълно съответствие с действащата нормативна уредба на ВУМ и не са констатирани процедурни нарушения при издаване на решението на КЕАЕ от 23.12.2021 год.

Със заповед № 01/2022 на Ректора на Висше училище по мениджмънт и на основание чл. 58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование и във връзка с установено плагиатство в научен труд: “Въведение в социалното предприемачество“,ISBN *** е прекратено трудовото правоотношение с д-р М. Г. Д., на длъжност *** с код на длъжността *** в катедра “****“, С.Ф., считано от датата на връчване на заповедта (18.01.2022 год.).Изложени са мотиви ,че във връзка с подаден сигнал вх.№ V-00056 /08.10.2021 год. за неетични практики и съмнения за плагиатство, извършено от гл. асистент д-р М. Д.,Комисията по етика и академично единство (КЕАЕ) към Висшето училище ,след извършена проверка с решение от 23.12.2021 год. е установила наличие на плагиатство в научния труд “Въведение в социалното

предприемачество.КЕАЕ установила,че при написването на учебното помагало са използвани цели пасажии,които смислово били напълно идентични с оригиналния текст на английски език или практически представляват почти буквален превод от книгата „Introduction to Social Entrepreneurship“ 2016 на Teresa Chahine,издадена от CRC Press и достъпна в Интернет и в базата данни от електронни издания ,с които училището разполага, без да ги обозначи като цитати от чужд научен труд.Видима била приликата в заглавията на двата научни труда,налице било и силно сходство между структурата и съдържанието им.Неправилното използване на чужди източници при написването на авторски научни трудове се третираше като много сериозно нарушение ,независимо дали е съзнателно или резултат на непознаване на правилата.Съгласно Вътрешните правила на училището, и м е н н о КЕАЕ бил органът ,който трябвало да установи плагиатството,решението ѝ било издадено в съответствие с вътрешно-нормативната уредба и било потвърдено на Събранието на учредителите и донорите (СУД) на ВУМ,което в протокола от заседанието си на 13.01.2022 год. отразило обсъждането на заявление ,подадено до него от ищцата с вх. №V-00079/29.11.2021 год. и жалбата ѝ до Президента на ВУМ с вх.№V-00093/29.12.2021 год. Въз основа на горното СУД заключил ,че процедурата по издаване на решението на КЕАЕ е законосъобразна.След като в рамките на своите правомощия КЕАЕ била констатира плагиатство по смисъла на § 1 т.7 от ДР на Закона за развитие на академичния състав , налице били всички елементи на разпоредбата на чл. 58 ал.1 т.4 от ЗВО.

По повод процедурата по установяване на извършено от д-р М. Д. плагиатство са се развили производства и пред Административен съд Добрич и Върховния административен съд. С определение № 185/04.05.2022 год. по адм.д.№ 66/2022 год. на Административен съд Добрич,оставено в сила с определение № 8563/05.10.2022 год. по адм.д.№ 66/2022 год. на Върховния административен съд, V о. е оставена без разглеждане жалбата ѝ , подадена срещу мълчалив отказ от страна на президента/ректора на ВУМ да се произнесе в срок по нейно заявление с вх. № V00093/29.12.2021 год., в което е искала да се отмени Решение на Комисията по етика и академично единство (КЕАЕ) от 23.12.2021 год. и да назначи нова процедура за преразглеждане на постъпилите сигнали съгласно Закона за висшето образование (ЗВО) и вътрешните правилници на ВУМ, по които КЕАЕ е взела своето решение и е

прекратено производството по делото.С определение № 125/25.03.2022 год. по адм.д.№ 67/2022 год. на Административен съд Добрич,оставено в сила с определение № 8811/11.10.2022 год. по адм.д.№ 8404/2022 год. на Върховния административен съд,V о. е оставена без разглеждане жалбата й против решение на Комисията по етика и академично единство (КЕАЕ) към Висше училище по мениджмънт (ВУМ) – В. от 23.12.2021 год. и производството по делото е прекратено .Констатации за недобри административни практики се съдържат и в двете решения на ВАС, а в последното е направен извод,че приетата от ВУМ правна уредба в Правилника за предотвратяване, установяване и санкциониране на плагиатство и други неетични практики във ВУМ, приет от Висшия академичен борд на ВУМ на 24.02.2016 год., която е с неясно и непълно съдържание по отношение на правомощията на различните органи, вида и характера на постановяваните от тях актове. В разпоредбата на чл. 9, ал. 3 е посочено, че решението на КЕАЕ подлежи на обжалване без да е указан редът и начинът за това, а в чл. 10 са предвидени санкции без да е посочено дали същите, доколкото изрично се сочат като адресат студентите могат да бъдат налагани и на преподаватели и по какъв ред става това още повече, че в Правилникът преимуществено се третира нарушения на студенти и при силно разширително тълкуване би могло да се предположи, че намират приложение и за преподаватели, но остава неяснотата относно възможността за обжалване на актовете на КЕАЕ и съответно на налагането на санкции, предвид различното правно положение на студентите и преподавателите във ВУМ.

Закона за развитието на академичния състав в Република България урежда обществените отношения ,свързани с придобиване на научните степени и за заемане на академичните длъжности в Република България-чл.1 ал.1 .Закона за висшето образование урежда устройството ,функциите ,управлението и финансирането на висшето образование в Република България и специално в Глава шеста правното положение на академичния състав на висшите училища.

Съгласно разпоредбата на чл. 35 ал.1 т.1 от ЗРАСРБ , освобождава се от академична длъжност лице, когато бъде доказано по законоустановения ред плагиатство или недостоверност на представените научни данни в научните трудове, въз основа на които е придобило или е участвало в процедура за придобиване на научна степен, или е заело или е участвало в

конкурс за заемане на академична длъжност , като в този случай се отнема и научната степен, придобита по реда на този закон, с която е свързано нарушението.Отнемането на научна степен и освобождаването от длъжност се извършват от ректора на висшето училище по реда на Закона за висшето образование и правилника на висшето училище, съответно от ръководителя на научната организация по ред, определен в правилника на съответната организация-така ал.3.Този ред е посочен в разпоредбата на чл. 58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование,съгласно която членовете на академичния състав се освобождават от длъжност със заповед на ректора при доказано по установения ред плагиатство и/или недостоверност на представените научни данни в научните трудове.

Съобразно посоченото в решение № 426/07.07.2015 год. по гр.д.№ 122/2014 год. на ВКС,IV г.о. ,елементите от фактическия състав на чл. 58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование ,при наличието на които е законосъобразно прекратяването на трудовото правоотношение на член на академичния състав на основание този текст от ЗВО са:

- 1./ освобождаването лице следва да е член на академичния състав;
- 2./доказано по установения ред плагиатство в научните трудове, като под установен ред следва да се разбира предвиден ред за установяване на плагиатство в закон или подзаконов нормативен акт, във вътрешен подзаконов нормативен акт за Висшето училище - Правилник за устройство и дейността, в обхвата на понятието следва да се включи и редът, предвиден в НПК - постановена влязла в сила присъда, с която член на академичния състав е признат за виновен и е осъден за извършено престъпление по чл. 173 ал. 1 НК, а при липса на специално предвиден ред за установяване на плагиатство в законов или подзаконов нормативен акт, съответно във вътрешен нормативен акт на Висшето училище следва да се приложи ред, който не е по-неблагоприятен от този за заемане на съответната академична длъжност ,с оглед на този принцип под установен ред следва да се разбира действията на съответните органи на Висшето учебно заведение в рамките на тяхната компетентност, обективирани в съответни актове по установяване на деянието "плагиатство";

- 3./ издадена заповед от Ректора на Висшето училище.

В решението на ВКС е посочено, че легално определение на понятието

плагиатство не е дадено в Закона за висшето образование, съответно в Закона за развитието на академичния състав в Република България. Въз основа на приетото в правната доктрина и разпоредбите на чл. 17, ал. 1 НК, ВКС е посочил, че под понятието “Плагиатство“ по смисъла на чл. 58 ал. 1 т. 4 от Закона за висшето образование следва да се разбира издаването или използването под свое име или под псевдоним на чуждо произведение на науката, литературата или изкуството или значителна част от такова произведение.

Легално определение на понятието “плагиатство“ не е дадено и понастоящем в Закона за висшето образование.

Впоследствие с разпоредбата на § 1 т.7 от Закона за развитието на академичния състав в Република България (Нова- ДВ, бр. 30 от 2018 год., в сила от 4.05.2018 год.) е посочено, че по смисъла на този закон “Плагиатство“ е представяне за собствени на трудове, които изцяло или частично са написани или създадени от друго, или използването на публикувани от друго научни резултати, без позоваване или цитиране в процедурите за придобиване на научни степени или за заемане на академични длъжности.

Липсват съществени различия между даденото от ВКС определение на понятието “плагиатство“ и законодателното разрешение по сходна нормативна материя. След като понятието не е дефинирано в приложимия към уволнителното основание Закон за висшето образование, то тълкуването за неговото наличие следва да бъде извършено в съответствие с постановеното по допуснато касационно обжалване по чл.280 ал.1 т.3 от ГПК решение на ВКС и по *analogia legis* с нормата на § 1 т.7 от ДР на ЗРАСРБ без последната ѝ част, изискваща използването на трудовете в процедурите за придобиване на научни степени или за заемане на академични длъжности, доколкото нормата е пояснителна за уволнителното основание по чл. 35 ал.1 т.1 от ЗРАСРБ, от фактическия състав на което процедурите са елемент.

Както Закона за развитието на академичния състав в Република България- чл.2бал.2 т.1 и т.2, § 1 т.10, т.11, т.12 т.13, т.14 от Допълнителните разпоредби, Закона за висшето образование (чл.26 ал.8 т.8, чл.57 ал.2 т.2 и 3), така и вътрешни актове на ответното висше училище - чл.1 от Правилника

за издателската дейност на ВУМ ,чл.39 б. “в“ т.7 от Правилника за устройството и дейността на ВУМ, провеждат не веднъж разграничение между “научен труд“ и “учебно помагало“ ,разбираемо с оглед различието в основните цели ,които си поставят авторите им : на научния труд да даде своя принос в усъвършенстването на познанието , а на учебното помагало да представи нещата по ясен и разбираем за обучаващите се начин. Плагиатствано може да бъде всяко едно произведение на науката ,литературата или изкуството, но само плагиатстването на “научен труд“ е основание за освобождаване от академична длъжност и условие за приложение на императивната правна норма на чл. 58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование , на която е елемент , стриктно тълкувана във всичките ѝ части (хипотезис, диспозиция и санкция) .

Висшите училища се ползват с академична автономия, в която намира израз интелектуалната свобода на академичната общност и творческата природа на образователния, изследователския и художествено-творческия процес като върховни ценности -чл. 19 ал. 1 от ЗВО. Съгласно чл. 19 ал. 3 от ЗВО академичната автономия включва академични свободи, академично самоуправление и неприкосновеност на територията на висшето училище, а според чл. 21 ал. 1 от ЗВО академичното самоуправление се изразява в изборност и мандатност на всички органи за управление; право на висшето училище да урежда устройството и дейността си в собствени правилници в съответствие със закона; самостоятелно определяне на научно-преподавателския състав, на условията за приемане и формите на обучение на студентите, докторантите и специализантите и др. За осъществяване на академичното самоуправление, нормата на чл. 37 от ЗВО предоставя на всяко висше училище правото да регламентира с Правилник за дейността на висшето училище и други негови правилници всички въпроси на устройството и дейността му, които не са уредени в закона .

Ответникът ВУМ е недържавно висше специализирано училище съгласно чл. 12,16 и 17 ал.5 от Закона за висшето образование и следва да отговаря на изискванията чл. 17 ал.2 т.10- да има система за защита на интелектуалната собственост,която включва правилник и структура за реализация на резултатите от научните изследвания и на други обекти на интелектуалната собственост,както и за обучение по защита на интелектуалната собственост.Висшите училища създават по своя преценка

помощни консултативни органи при условия и ред ,регламентирани в правилниците на висшето училище-така чл.34 от Закона за висшето образование.

Съгласно чл.1 от **Правилника за устройството и дейността на ВУМ** ,то е недържавно висше училище, със статут на специализирано висше училище съгласно чл. 17 ал.5 от Закона за висшето образование.Съобразно чл. 62 и чл.63 ,Комисията по етика и академично единство (КЕАЕ) е част от консултативните, помощни контролни органи, избира се с решение на Събранието на учредителите и донорите (СУД) в рамките на мандата на Висшия академичен форум (ВАФ), съставът ѝ включва Председател и членове (с неуточенен брой) , от които един е представител на студентите, един е представител на администрацията , а останалите са хабилитирани лица и не са членове на ВАФ, взима решенията си при наличие на повече от половината от своя състав и с гласовете на повече от половината от **присъстващите**,при равенство на гласовете-решаващ е този на председателя, в правомощията ѝ е да предлага за обсъждане от ВАФ на Етичен кодекс за академично единство на ВУМ и следи за изпълнението му,дейността ѝ се регламентира с отделен правилник.

Структурата ,функциите и дейността на (КЕАЕ) се уреждат с **Правилника за дейността на Комисията по етика и академично единство** –така чл.1.Съобразно разпоредбите на чл.8,чл.9,чл.12,13,14 , КЕАЕ може да взема самостоятелни решения по случаите на плагиатство,академични измами и други неетични практики, след като се самосезира или бъде сезирана за разглеждане на възникнал етичен казус в академичната общност на ВУМ,избира се с решение на СУД в рамките на мандата на ВАФ,състои се от председател и четирима членове,от които един е представител на студентите и докторантите,един е представител на администрацията,а останалите са хабилитирани лица и **не са членове на ВАФ**, свиква се на заседания,на които има кворум и може да взима решения ,ако **присъстват** не по-малко от 3-ма нейни членове ,решенията се вземат с обикновено мнозинство,за заседанията се води протокол,в който се посочва датата на провеждането му,дневен ред,списък на **присъстващите** и резултати от гласуването.Съгласно чл.15 при разглеждане на казус,свързан с плагиатство на член на академичния състав на ВУМ състава се разширява

като негови членове по този казус са ***ът по учебната част,***ът по стандарти и връзки с бизнеса и Зам. Ректорът по научноизследователската дейност.Може да бъде привлечан в разширения състав и **ът на стопанския факултет,когато плагиатството е на представител на академичния състав на Стопанския факултет на ВУМ. Право на жалба до комисията имат всички членове на академичната общност –чл.16 .При разглеждане на етичния казус членовете на комисията трябва да поискат писмени становища от всички заинтересовани лица, а комисията може да поиска изслушване на заинтересованите страни,когато прецени,че представените документи и писмени становища не са в достатъчна степен изяснени В случаите на плагиатство се спазват разпоредбите и правилата описани в Правилника за предотвратяване ,установяване и санкциониране на плагиатство и други неетични практики,Правилника за вътрешния ред,както и Правилника за дейността на ВУМ-чл.19.

Правилника за предотвратяване,установяване и санкциониране на плагиатство и други неетични практики посочва в чл.1 ,че урежда правилата и процедурите по отношение на предполагаеми или установени случаи на плагиатство и други неетични практики от страна на студентите във ВУМ. В почти всички разпоредби на правилника ,общо 13 на бр., от които 10 бр. съдържащи правила във връзка с предмета му,а 3 бр.-за влизането му в сила и изменението му, именно студентите са посочени като негови адресати. Правила във връзка с поведение на преподаватели,квалифицирано като плагиатство са посочени в разпоредбите на чл.8 ал.2 и ал. 5–относно подаването на сигнали и жалби за предполагаеми неетични практики от страна на преподаватели и служители на ВУМ до председателя на КЕАЕ или ректора ,който сезира КЕАЕ,на която предоставя всички налични доказателства по етичния казус и право да изисква от лицето,подадо жалба или сигнал допълнителни доказателства и разяснения;чл.9 ал.1,2 и 3 –че КЕАЕ **провежда заседание** съгласно правилника за дейността ,на което взима решение за предполагаеми неетични практики ,за което уведомява заинтересованите страни,които имат право на жалба.

Етичен кодекс за академично единство на служителите, преподавателите и студентите определя етичните стандарти за поведение във ВУМ.Съобразно чл.7 преподавателите ,служителите и студентите

спазват правото на интелектуална собственост, придържат се към общоприетите стандарти за цитиране и позоваване и не допускат плагиатство.Съобразно предвижданията на чл.28,чл.29,чл.30 –в рамките на мандата на Висшия академичен форум , Събранието на учредителите и донорите създава Комисия по етика и академично единство , като определя нейните правила,структура и избира членовете ѝ, задачи на КЕАЕ са да наблюдава и гарантира спазването на Етичния кодекс,КЕАЕ може да изказва компетентни становища, както и да предлага на Ректора или друг орган обосновани решения за по-сложни етични казуси,работи в съответствие с Правилника за дейността ѝ,може да се сезира и самосезира за да предприеме разследването на определен етичен казус в академичната общност на ВУМ.

Законосъобразността на извършеното уволнение е предпоставено от наличието в кумулативна даденост на всички елементи от фактическия състав на чл. 58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование. Безспорно са установени по делото първия и третия елемент от фактическия състав: прекратено е трудовото правоотношение на член на академичния състав на Висшето училище по мениджмънт д-р М. Д. със заповед № 01/2022 на Ректора на Висше училище по мениджмънт ,заемащ длъжността след избор и по основен трудов договор съобразно разпоредбата на чл.31 от Закона за висшето образование и чл.30 от Правилника за устройството и дейността на ВУМ. Съобразно посоченото в решение № 426/07.07.2015 год. по гр. д.№ 122/2014 год. на ВКС,IV г.о. в производството по делото не следва да се разглежда въпроса дали Ректорът е заемал длъжността в съответствие със ЗВО, ЗРАСРБ и Правилника за устройството и дейността на ВУМ , както и недопустимо е съдът да се произнася относно трудовото правоотношение на лице, различно от ищеца –

(последното приложимо и по отношение членовете на комисията и заинтересованото лице,подало сигнал).

Наличието на втория елемент -доказано по установения ред плагиатство в научните трудове, не се установява по делото. В случая се сочи, че установения ред е предвиден във вътрешен подзаконов нормативен акт за Висшето училище по мениджмънт .С оглед на горното подлежи на съобразяване :1./какъв е този ред -в компетентността на кой постоянен орган или орган, създаден и действащ "ad hoc"- за всеки отделен случай е ; какъв е

легитимният състав на органа-брой членове и поставени към тях условия, на които следва да отговарят; по какъв регламент/процедура с ясни правила се провежда производството по установяване на плагиатството, вкл. относно възможността за лично или по друг начин участие на лицето, подало сигнал и засегнатия член на академичния състави начина на неговото документиране ; какви са изискванията за провеждане на заседанията-кворум; какви са изискванията за вземане на решение –присъствено или неprisъствено, с какво мнозинство ,то се счита за взето; уведомявания за постановеното решение , възможност за неговото обжалване и пред кой орган на ВУМ или съд ;предвидени санкции и 2./ спазен ли е бил този ред. Не е в компетентността на съда да извършва преценката , извършено ли плагиатство от член на академичния състав на ВУМ ,но подлежи на съобразяване дали, посоченото за установено в акта на компетентния орган плагиатство с неговите конкретни белези е съответно от формална гледна точка на законовото изискване да е научен труд и на даденото легално определение на плагиатството.

Регламентацията по тези въпроси се съдържа в повече от един вътрешен акт на ВУМ : 1./Правилник за устройството и дейността на ВУМ; 2./Правилник за дейността на Комисията по етика и академично единство ; 3./Правилник за предотвратяване, установяване и санкциониране на плагиатство и други неетични практики и 4./ Етичен кодекс за академично единство на служителите, преподавателите и студентите. Налице е дублиране на правила във вътрешните актове- примерно, кой е органа, който избира КЕАЕ , допълването им с друг вътрешен акт-относно броя на членовете ѝ ,регламентацията не е систематизирана, оскъдна е, правомощията ѝ и по специално това ,да установи плагиатство в научен труд е най-общо посочено,съдържанието ѝ не винаги е пълно и ясно.

Установява се ,че Комисията по етика и академично единство (КЕАЕ) е създадена като част от консултативните, помощни контролни органи ,състои се от председател и четирима членове , от които по един представител на администрацията и на студентите, а останалите хабилитирани лица, като в случаите на плагиатство , състава ѝ се разширява с още трима члена ,които са заместник ректори. Не е предвидено участието на членове, които да са външни за ВУМ ,аналогично на друга хипотеза на преценка относно наличието или липсата на плагиатство ,в случаите на провеждани конкурси

от научно жури за заеманата от ищцата длъжност “****“, предвидени във друг вътрешен акт на ВУМ –чл.4,чл.9 и чл.11 от Правилник за условията и реда за заемане на академични длъжности, доразвиващ рамковите положения на Закона за развитие на академичния състав в Република България - чл.18 ал.3 , чл.20 ,чл.22 и правилника към него.

В Правилника за устройството и дейността на ВУМ е поставено изискване към членовете на КЕАЕ ,те да не са членове на Висшия академичен форум ,възпроизведено и в Правилника за дейността на Комисията по етика и академично единство. В посочените вътрешни актове не е направено разграничение , че несъвместимостта е приложима само към постоянните членове на комисията , а е неприложима към членовете на разширения ѝ състав. Изискванията към всички членове на КЕАЕ следва да бъдат идентични-всички членове на комисията са равнопоставени при участието си в работата и вземането на решения от комисията, разграничение в статута им ,вътрешните актове не съдържат. Съобразно посоченото по-горе , допълнително привлечените членове ,като част от състава ѝ ,разгледал процесния случай , а именно проф. С.И. ,проф. М.М. и проф. В.Б. са били избрани на проведеното на дата 17.02.2020 год. Събрание на учредителите и донорите на ВУМ за членове на Висшия академичен форум (ВАФ). Горното води до извод, че по отношение тези членове налична е въведена с вътрешен акт на ВУМ несъвместимост ,което опорочава участието им в комисията ,респ.решението ѝ по казуса с плагиатството,постановено с тяхното участие е взето не по установения за това ред.

Във всички вътрешни актове на ВУМ е предвидено ,че заседанията на КЕАЕ се провеждат присъствено.В нито един от тях не е предвидена възможност за неприсъствено решение,респ. не са определени условия и ред за това с правилник на ВУМ, аналогично на предвижданията на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България ,където в чл.2 ал.5 е посочено,че решенията на научното жури може да се вземат и неприсъствено,като в тези случаи обсъждането и гласуването се извършват чрез съответните техническа средства при условия и ред,определени с правилника на висшето училище или организация.

Всички заседания на КЕАЕ в производството по установяване на плагиатството са провеждани неприсъствено, но без да бъде използвано

приложение за онлайн видеоконферентни срещи с няколко на брой участници, с вградени инструменти за интерактивна комуникация - да поддържа видео и аудио , да записва срещите и съхранява записите и с функционалности да позволява споделяне на файлове и коментари в реално време. Неприсъствените решения се приемат без свикване и провеждане на физическо заседание от членовете на съответния орган и при тях не се прилагат правилата за кворум и мнозинство, които са задължителни при присъственото заседание. Възможно е членовете на съответния орган да се намират физически на различни места, но да имат едновременно контакт помежду си посредством аудио или видео връзка и така приетото решение да се обективира в писмен документ, подписан след това от тях. Във всички тези случаи неприсъственото решение се счита за прието на датата, на която то е подписано от всички членове на органа. За приемане на неприсъствено решение е необходимо съгласието на всички членове на съответния орган ,важимо както относно решение за използване на този начин за приемането му ,така и за решението по същество . В този случай изискването за единодушие не може да бъде заместено от правилата ,предвидени в съответните устройствени актове за дейността на органа за изискване за определено мнозинство, например мнозинството, приложимо при приемане на съответното решение на присъствено заседание, защото изискването за съгласие от всички съдружници, респ. членове на съвета, е предназначено да компенсира липсата на възможност за колективно симултанно обсъждане на предложенията за решения, налична при физическите заседания. В случая ,процесното решение на КЕАЕ не е взето единодушно, като нейния член доцС.Б.Е. е гласувала “въздържал се“.

Горното води до извод,че решението от неприсъствено заседание на КЕАЕ, което не е единодушно е взето не по установения ред.

Комисията е взела решение,че е налице плагиатство в **учебно помагало** “Въведение в социалното предприемачество“с автор М. Д. ,т.е. същото от формална гледна точка не покрива изискванията на чл.58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование.

Липсата на елемент от уволнителното основание по чл. 58 ал.1 т.4 от ЗВО- доказано плагиатство в научен труд по установен ред,предвиден във вътрешни подзаконови актове на ВУМ ,води до извод ,че е

незаконосъобразно прекратяването на трудовото правоотношение на д-р М. Г. Д. ,член на академичния състав ,извършено със заповед № 01/2022 на Ректора на Висше училище по мениджмънт въз основа на опорочено решение от 23.12.2021 год. на Комисията по етика и академично единство (КЕАЕ) към ВУМ.

Исковете на д-р М. Г. Д. за признаване на уволнението й на основанието по чл. 58 ал.1 т.4 от Закона за висшето образование за незаконно и неговата отмяна , както и за възстановяване на предишната работа, черпеци правното си основание в разпоредбите на чл.344 ал.1 т.1 и 2 от КТ са основателни и следва да бъдат уважени.

При служебната проверка на решението ,съдът не установи порок, който да го определя като недопустим или нищожен акт. Същото съдържа идентичен на настоящото изложение извод за основателност на исковите претенции и е правилно, поради което и на основание чл.271 ал.1 от ГПК, въззивният съд го потвърждава.

Решението не е постановено на обявената по реда на чл.315 от ГПК в съдебно заседание дата, поради което същото е обжалваемо от датата на неговото връчване.

По изложените съображения ,съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 788/29.07.2022 год. по гр. д.№ 20223230100295/2022 год. на Районен съд Добрич.

На основание чл. 38 ал.2 от Закона от адвокатурата и чл. 2 ал.2 ,във връзка с чл.7 ал.1 т.1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 год. за минималните размери на адвокатските възнаграждения ОСЪЖДА Висше училище по мениджмънт ,ЕИК /БУЛСТАТ 124140232 ,със седалище и адрес на управление гр. В., ул. “О.** ДА ЗАПЛАТИ възнаграждение в размер от 710 лв. на адвокат Б. П. К.-ДАК, с адрес и място на упражняване на дейността гр.Д.,бул.“*** ,БУЛСТАТ *** ,Личен номер *** , за оказаната безплатно адвокатска помощ и съдействие на М. Г. Д. ,ЕГН ***** от гр. Д. по в. гр. д.№ 649/2022 год.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____